

Sağlık alışanlarına Yönelik Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli E- Psikolojik Destek Programının Geliştirmesi ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Fulya TÜRK
Gaziantep Üniversitesi

Yeni bir salgın (Covid-19) tüm dünyayı ve ülkemizi tehdit etmeye devam etmektedir. Bireylerin varlığını ve yaşamını tehdit eden bu küresel salgın herkes için sıkıntı verici örselleyici bir yaşam deneyimidir. Sağlık alışanları ise bu dönemde salgın müdahalesinin en ön saflarında yer almakta ve bu nedenle enfeksiyon riski taşıyan tehlikelere herkesten daha fazla maruz kalmaktalar. Bu nedenle sağlıkta iř gücüne en fazla ihtiyaç duyulan salgın dönemlerinde sağlık çalışanlarının ikincil travmalara karşı korunması önem kazanmaktadır. Bu çalışmada amaç; ülkemizde sağlık çalışanlarının ikincil travmatik stres belirtileri ile başa çıkabilmelerine yardımcı olmak üzere Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli E- Psikolojik Destek Programının geliştirilmesi ve etkinliğinin test edilmesidir. E-psikolojik destek programı travma sonrası stres bozukluklarında etkililiği kanıtlanmış bir tedavi yöntemi olan Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) temelinde hazırlanmıştır.

Araştırmada öntest sontest ölçümlü deney ve kontrol gruplu deneysel desen uygulanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni araştırmacılar tarafından geliştirilen Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli E-Psikolojik Destek Programıdır. Bağımlı değişkenleri ise ikincil travma düzeyleri, travma ile başa çıkabilme algı düzeyleri, depresyon, kaygı ve stres düzeyleridir.

Araştırma Gaziantep Üniversitesi şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde görev yapan sağlık çalışanlarıyla yürütölmüştür. Öncelikle hastanede 529 kişiye İkincil Travmatik Stres Ölçeği, Travma ile Başa ıkabilme Algısı Ölçeği ve Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği uygulanmıştır. Ölçeklerden elde edilen verilerle dahil etme ve dışlama kriterleri ve güç analizi dikkate alınarak 36 kişi deney, 35 kişi kontrol grubuna random yoluyla atanmıştır. Daha sonra ise sadece deney grubunda yer alan sağlık çalışanlarına Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli E-Psikolojik Destek Programı 6 hafta boyunca uygulanmıştır. Sonra ise, deney ve kontrol gruplarına son test ölçekler tekrar uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli E-Psikolojik Destek Programına katılan deney grubundaki katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyleri, travmayla başa çıkabilme algıları, depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri ortalamaları kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde azalma göstermiştir.